

Skulpturlandskap Nordland
Fylkeshuset
8002 BODØ

Side: 1
Totalt antall sider: 1

Skulpturlandskap Nordland

Kontakt:
Kundesenter
Tlf: +47 23 00 25 48
Fax: +47 23 00 25 01
kundesenter@observer.no

Dagbladet
Seksjon: 1. halvdel
Dato/nr: 14.06.2005
Redaktør: Thor Gjermund Eriksen
Telefon: 22 31 06 00
Kilde type: Riksaviser
Utgiversted: Oslo
Fylke: Landsdekkende
Frekvens: 7/uke
Opplag: 183.092
Lesere: 789.000
Artikkelareal: 184 cm²
Side: 26, 27

Kunsten og sensuren

INNLEGG

Vigdis
Lian

Direktør,
Norsk filminstitutt

1709

DET ER OPPSTÅTT EN en delikat sak i forbindelse med Kunst i Nordland/ prosjektet Kunstneriske forstyrrelser og filmen om Valborg i Nyksund. Hvis jeg har forstått reaksjonene fra oppdragsgiver, som er underlagt Nordlands fylkeskommune, skal filmen frikjøpes fra rettighetshaver, for å bli destruert. Det er sikkert mange sider ved denne saken som ikke er kjent for offentligheten, men for noen av oss som har sett filmen, synes reaksjonene å være unødige voldsomme. Filmen gir oss et møte med en flott eldre kvinne som har en historie hun varsomt gir til kjenne. At filmen kan vekke ubehag hos noen, skal ikke bestrides, men å gå til det skritt å ville ødelegge verket, gir assosiasjoner vi gjerne skulle være foruten.

Formålet med loven om avleveringsplikt for allment tilgjengelige dokumenter er å

sikre at – vitnemål om norsk kultur og samfunnsliv kan verta bevart og gjorde tilgjengelige som kjeldemateriale for forskning og dokumentasjon (Lov av 9. juni 1989, nr. 32). Filmverk (som et dokument) skal avleveres til Norsk filminstitutt, og forskriftene til loven regulerer hvordan dette skal skje. Vi har mekanismer som sikrer at filmer som gis støtte gjennom det offentlige støtteapparatet blir avlevert. I tillegg produseres det en rekke filmer utenfor dette systemet. Her er det ikke alltid like enkelt å sikre avlevering. Særlig det kan det være problematisk med filmer produsert innenfor et kunstkonsept. Her tenker en ikke så lett på filmen som et selvstendig verk, som også lever et liv utenfor det aktuelle museet/utstillingsstedet. Eksempelvis kan film som del av en installasjon blir tatt ut av den sammenhengen og akseptert av filmfestivaler som selvstendige verk.

JEG KAN IKKE fri meg fra å fundere over det stadig tilbakevendende dilemmaet en oppdragsgiver står overfor: Aaslaug Vaa som fylkeskultursjef fikk ikke den fil-

fredag 10.6

men hun ville ha, og Charlotte Thiis-Evensen som regissør fortalte ikke den historien miljøet rundt Valborg ville at hun skulle fortelle. Men hvem skal «henges» da? Kunstneren eller oppdragsgiveren? En gang før har en film blitt forbudt vist i Norge, Tancred Ibsens To mistenkelige personer fra 1950. Høyesterett la personvernet til grunn for dommen. Men filmverket ble selvsagt ikke ødelagt, og har hele tiden vært tilgjengelig for dokumentasjon og forskning (og det før Lov om pliktavlevering kom til). Dessuten ville antakelig dommen falt annerledes ut i dag, men det er en annen historie!